

Tammelan kunnassa sijaitsevan
Torron
kyläsuunnitelma 2002

Tammelan kunnassa sijaitsevan

Torron kyläsuunnitelma 2002

25.3.02

Sisällys	sivu
1. Johdanto	2
Suunnitelman tarve	2
Suunnitelman laadintavaiheet	2
Toteutetut toimenpiteet suunnittelun aikana	2
Tekijät	2
2. Kylän sijainti ja historiikki	3
3. Kylän nykytila	3
Väestö ja asuminen	3
Elinkeinot	3
Palvelut	3
Yhdyskuntatekniikka	4
Ympäristö	5
Yhdistys- ja yhteistoiminta	5
4. Kylän tulevaisuuden vaihtoehdot	5
Kylän nelikenttä	5
Kylä tulevaisuudessa	6
5. Kylän kehittämistavoitteet	7
6. Toimenpiteet	8
Tonttimarkkinointi	8
Kansallispuiston ja kappelin hyödyntäminen	8
Julkiset liikennepalvelut	8
Liikuntapaikat	8
Metsästysseuran lahtivaja	8
Tieasiat	9
Vesihuolto	9
Yhteistoiminta	9
7. Kyläsuunnitelman seuranta ja päivitys	9
8. Toimenpiteiden toteutumisen seuranta	
9. Kyläkokouksessa päätetyt uudet toimenpiteet	
10. Yhteystiedot	

Torro Seura ry. on tehnyt kyläsuunnitelman yhteistyössä Tammelan kylä- ja maaseutu-elinkeino-ohjelman ja Bircaterra ky:n kanssa. Työskentelyä on ohjannut yhteisövalmentaja Eija Lahtinen ja hanketta ovat rahoittaneet Hämeen TE-keskus ja Tammelan kunta.

1. Johdanto

Suunnitelman tarve

Kyläsuunnitelmaa tarvitaan ohjaamaan kylän tulevaa kehittämistä. Kyläsuunnittelutyön aikana kyläläiset ovat kokoontuneet yhdessä pohtimaan kylän asioita ja kehittämismahdollisuuksia. Kyläkokouksissa ja suunnittelutilaisuuksissa käydyt keskustelut ja kyläläisiltä saadut tiedot kyläkyselyn avulla ovat kyläsuunnittelutyön tärkein osa, koska osallistumalla suunnittelutyöhön kyläläiset voivat sitoutua toimenpiteiden toteutukseen. Kyläsuunnitelma on kyläläisten yhteinen julkilausuma oman kylän tulevasta kehittämisestä. Kyläsuunnitelman avulla kylä voi neuvotella kunnan ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa toimenpiteiden toteuttamisesta.

Kylän ulkopuolista rahoitusapua haettaessa kyläsuunnitelma välittää rahoittajille tiedon kyläläisten yhteisestä kehittämistahdosta ja sitoutumisesta kyläsuunnitelman toimenpiteiden toteuttamiseen. Monet EU-rahoituskanavat vaativat rahoitushakemuksen liitteeksi kyläsuunnitelman, joka on tehty kyläläisten yhteistyönä.

Nyt valmistunut kyläsuunnitelma on suunnittelutyöhön osallistuneiden kyläläisten yhteinen näkemys kylän kehittämisestä. Tarkoitus on vuosittain seurata ja päivittää kyläsuunnitelmaa, joten kaikki kyläläiset voivat jatkossa olla mukana päivittämässä kyläsuunnitelmaa omilla näkemyksillään ja ideoillaan sekä omalla osallistumisellaan toimenpiteiden toteuttamiseen.

Suunnitelman laadintavaiheet

Kyläsuunnitelman teko käynnistyi 17.10.01, jolloin pidettiin Tammelan kylä- ja maaseutuelinkeino-ohjelman järjestämä kylien yhteinen koulutustilaisuus Tammelan kunnantalolla. Lokakuun lopussa tehtiin kyläkysely jakamalla yksi kyselylomake kylän jokaiseen talouteen. Lomakkeita jaettiin 50 kappaletta ja lomakkeita palautettiin 29 kappaletta (58%). Yhteenvedon lomakkeiden tiedoista teki Eija Lahtinen, joka esitteli tiedot 10.12. pidetyssä kyläkokouksessa, johon osallistui 12 henkilöä. Toinen kyläkokous pidettiin 17.12. Eija Lahtisen vetämänä. Kokoukseen osallistui 18 henkilöä.

Kyläkokouksista on tiedotettu kyläkyselyn saatekirjeellä ja Tammelan kylä- ja maaseutuelinkeino-ohjelman kylien yhteisellä lehti-ilmoituksella.

Toteutetut toimenpiteet suunnittelun aikana

Torron risteysvaloasia laitettu eteenpäin Tiepiirille.

Tekijät

Torron kyläsuunnittelusta on vastannut Torro Seuran kyläsuunnitteluryhmä, johon kuuluvat Seppo Hakala, Risto Lohermaa, Aira Lohermaa, Heikki Sohkanen, Tarja Romu, Merja Vanha-Pomppu, Taina Hintsanen ja Tuula Honkonen. Kyläsuunnittelua on rahoittanut Tammelan kylä- ja maaseutuelinkeino-ohjelma, joka on Hämeen TE-keskuksen ja Tammelan kunnan rahoittama hanke. Hankkeen projektipäällikkönä on toiminut kunnan maaseutuasiamies Veli-Matti Pura ja kyläosion asiantuntijana Eija Lahtinen Bircaterra ky:stä.

2. Kylän sijainti ja historiikki

Torro sijaitsee Etelä-Tammelassa Torronsuon eteläpuolella, josta Forssaan on 15 km, Somerolle 12 km ja Tammelan keskusta 18 km.

Torron moninaisesta ja ainutlaatuisesta historiasta ei ole julkaistu yhtenäistä teosta. Tietoa löytyy kuitenkin vanhoista lähteistä ja muistiinpanoista aina 1500-luvulta alkaen.

Kyläkappeli sijaitsee nykyisen hautausmaan kupeessa. Hautausmaa on otettu käyttöön 1891-92. Kappeli rakennettiin osittain talkoovoimin ja vihittiin käyttöön 6.11.1969.

Kirkkohistoriasta tiedetään Torrolla vanhan kansakoulun paikalla olleen 2 rukoushuonetta, ensimmäisen rukoushuoneen rakennusajankohdasta ei ole tarkempaa tietoa, mutta tiedetään että sen tilalle rakennettiin uusi, vuosina 1845-46.

Tämä rukoushuone oli käytössä 1800-luvun lopulle, jolloin rukoushuoneen tilalle rakennettiin Tammelan ensimmäinen kyläkoulu, joka vihittiin käyttöön 10.9.1894.

Torron koulu oli käytössä 75-vuotta, toiminta päättyi vuoden 1970 kevätlukukauteen. Entisen kansakoulun vieressä vanhalla hautausmaalla sijaitsee nykyinen käytössä oleva 1800-luvun lopulla rakennettu kellotapuli.

Torrolla pidetään yllä vanhaa perinnettä. Vapusta mikkelinpäivään ja läpi vuoden kirkollisten juhapyhien aattona soitetaan ehtokellot pyhän alkamisen merkiksi. lisäksi soitetaan sanomakellot, sekä saattokellot hautauksen yhteydessä.

Torron vanhasta kivilouhoksesta on louhittu Kanta-Hämeen maakuntakivi kirjomaasälpä, jota on myös toimitettu presidentin virka-asuntoon Mäntyniemeeseen.

Haipontien varressa Idänpään kalliolla hyvällä näköalapaikalla sijaitsee lintutorni, josta aukeavat erinomaiset näkymät Torronsuolle.

3. Kylän nykytila

Kylän nykytilan kuvaus on koottu kyläkyselyn tiedoista, joita on täydennetty kyläsuunnittelutilaisuudessa. Kyläkyselyssä kylän nykytila sai asteikolla 1-10 keskiarvoksi 6,43. Eniten annettiin numeroa 7 (10 kpl). Huonoin numero oli 4 ja paras oli 9.

Väestö ja asuminen

Torro on rauhallinen, turvallinen ja idyllinen pieni maalaiskylä, jossa kaikki tuntevat toisensa. Ilmapiiri kylällä on hyvä ja naapuriapu toimii. Kylällä on noin 50 vakituisesti asuttua taloa ja lisäksi on noin 60 loma-asuntoa. Kylälle on rakennettu uusia taloja ja nuorisoa ja nuorta väkeä on paljon. Kyläkyselyssä toivottiin kylälle lisää uutta asutusta, mikä edellyttäisi maanomistajilta aktiivista maanmyyntiä uusille asukkaille. Kuntaa esitettiin myös osallistumaan tonttitarjonnan hoitamiseen. Torronsuon kansallispuistoa voisi kyläkyselyn ja –kokouksen ehdotusten mukaan käyttää hyväksi kylän markkinoimisessa uusille asukkaille.

Elinkeinot

Kylällä on noin 12 maataloutta päätoimisesti harjoittavaa maatilaa, mikä on varsin paljon verrattuna muihin Tammelan kyliin. Kyläkyselyssä pidettiin tärkeänä monipuolistaa kylän elinkeinomahdollisuuksia. Torronsuota voisi hyödyntää kehittämällä kylälle maatilamatkailua, kioski- ja kahvilatoimintaa sekä tapahtumia. Torronsuon reitistöjä tulee muuttaa siten, että ne eivät häiritse maanomistajien oikeuksia ja lisää kylätien liikennettä. Metsähallitus tulee saada mukaan liikenneasioiden järjestelyihin. Myös kyläkappelia ja hautausmaita sekä maatalousmuseota voisi markkinoida matkailukohteina. Kylän kohteista voisi tehdä ryhmäretkipaketteja. Pakettihinnoista ohjautuisi tuloja kylän eri käyntikohteille ja näin kylän luonto ja perinnekohteet hyödyntäisivät kylää. Kylällä on luonnontuotteiden keräilijöitä ja jatkojalostajia, joiden tuotteita voitaisiin myös markkinoida matkailijoille. Kylän omat oppaat voisivat toimia ryhmäretkien oppaina.

Palvelut

Kylällä ei ole muita kiinteitä palveluita kuin Torron kappeli, joka toimii kyläläisten kokoontumistilana kirkollisten tilaisuuksien lisäksi. Kyläkyselyssä toivottiin kylälle muuta kokoontumistilaa, esim. kylätaloa, mutta kyläkokouksessa todettiin, että lähistöllä on Riihivalkamassa ja Letkulla kokoontumistiloja, joita voidaan käyttää. Oman talon rakentamiseen ja ylläpitämiseen ei katsottu olevan riittäviä voimavaroja.

Seurakunnan toimintaa pidettiin kyläkyselyssä hyvin toimivana. Kyläkappeli ja hautausmaa kellonsoittoineen antavat kylälle persoonallisen ilmeen. Myös diakoniatoimintaa on kylällä. Kyläkokouksessa muistutettiin, että kappelin ja hautausmaan hoitamiseen tarvitaan lähivuosina nuoria talkoolaisia.

Kyläkyselyssä esitettiin kylälle kioskia tai kauppaa, mutta väestöpohja on liian pieni niiden kannattavalle toiminnalle. Autottomille asukkaille on tarjolla KEPA-auto, joka kuljettaa kerran viikossa ihmisiä Forssaan ja Tammelaan. KEPA-auto sai hyvää palautetta käyttäjiltä. KEPA-auton palveluita voisi vielä kehittää ja lisätä asiointimahdollisuuksia Forssassa ja Tammelassa.

Koulukuljetuksia ehdotettiin parannettavaksi siten, että lapsien odotteluajat supistuisivat nykyisistä. Koululla voisi olla lapsille jotain toimintaa odotteluajaksi, esim. kerhoja. Ammattioppilaitosten ja lukioiden linja-autoyhteydet ovat huonot. Aamuvuorot kulkevat joko liian aikaisin tai liian myöhään. Aikatauluihin tulisi saada muutoksia tai sitten tulisi järjestää KEPA-kuljetuksen tapaisia kuljetuspalveluita. Ammattikoululaisten ja lukiolaisten kulkuongelmiin tulisi saada parannusta Tammelan kyläohjelman avulla. Myös muut linja-autojen käyttäjät toivoivat lisää vuoroja Forssaan.

Kirjastoauto kulkee kylällä. Kyläläiset voisivat käyttää palvelua enemmän. Postin jakelu toimii osalla asukkaista hyvin ja osa kokee olevansa muita huonommassa asemassa, koska sanomalehdet tulevat vasta päiväpostin yhteydessä.

Lapsille esitettiin leikkipaikkaa, uimarantaa ja kerhotoimintaa. Kyläkokouksessa ehdotettiin Palolammen kunnostamista uima- ja leikki- sekä luistelupaikaksi. Kylän

ulkoilumahdollisuudet ovat hyvät, koska lähistöllä on retkeily- ja hiihtoreittejä ja kylällä on omat tennis- ja lentopallokentät.

Tilapäisavun saanti on vaikeata erilaisiin lyhytaikaisiin töihin, esim. maataloille.

Yhdyskuntatekniikka

Tiestö on pääosin aika hyvässä kunnossa. Kylätien kuntoa toivottiin monessa kyläkyselyn lomakkeessa paremmaksi. Kylätie on kuoppainen ja kesällä pölyinen. Kylätietä tulisi kunnostaa ja kunnossapidosta tulisi huolehtia paremmin. Kansallispuiston liikenne rasittaa kylätietä, jossa vilkkaimpina aikoina kulkee useita linja-autoja päivittäin. Kansallispuisto ei kuitenkaan osallistu tien hoitoon. Kylätien kunnostamista haitta eri suuruiset osuusmaksut, jotka vaihtelevat noin 10-2000 mk: n välillä. Pieniä maksuja maksavat ovat halukkaita nostamaan yksikkömaksuja, mutta suurimpia maksuja maksavat vastustavat korotuksia. Nykyisillä maksuilla tietä ei pystytä pitämään paremmassa kunnossa. Kyläkokouksessa ehdotettiin, että maksuosuuksien määräytymistä tulee muuttaa vastaamaan nykyisiä käyttötapoja. Nykyiset 60-luvulla tehdyt maksuosuudet eivät enää vastaa eri tienkäyttäjien tielle aiheuttamaa rasitusta. Metsähallitus tulee saada mukaan kustantamaan tien hoitoa tai kulku kansallispuistoon tulee järjestää muita reittejä myöten. Metsähallituksen tulee maksaa tienhoitomaksuja kaikille tienhoitokunnille, joiden ylläpitämiä teitä kansallispuiston kävijät käyttävät.

Kylätien ja Forssa-Somero-tien risteykseen toivottiin kyläkyselyssä valoja parantamaan liikenneturvallisuutta. Risteykseen on luvattu valot. Myös risteysalueen leventämistä esitettiin. Tievalaistusta esitettiin risteysvalojen lisäksi kylätielle.

Tienvarsien raivaamista pensaista ja puista olisi tarpeen liikenneturvallisuuden parantamiseksi. Liikenneturvallisuuden kannalta olisi syytä miettiä nopeusrajoitusta kylätielle (50 km/h) ja Haipontielle (30 km/h). Uutta tieyhteyttä Sukulan risteyksestä Forssaan esitettiin lyhentämään työmatkaliikennettä. Talvella tulisi teitä aurata ja hiekoittaa entistä paremmin.

Vesihuolto on pääosin kunnossa ja toimii hyvin, mutta kylän laita-alueilla ei ole vesijohtoverkostoa. Jätehuolto on parantunut kyläkyselyn jälkeen, kun kylälle on saatu hyötyjätepiste, jota kyläkyselyssä toivottiin. Jätehuoltopisteen yhteyteen voisi laittaa kylän ilmoitustaulun. Ilmoitustaulujen uusimista esitettiin kyläkyselyssä ja henkilöä, joka huolehtisi vanhojen ilmoitusten poistamisesta tauluilta. Puhelinyhteydet toimivat kyselyn mukaan hyvin. Kyselyssä esitettiin ilmajohtojen korvaamista maakaapeleilla, jotka kestävät myrskyjä.

Ympäristö

Kylän luonto on kaunis ja liikkumismahdollisuudet luonnossa ovat hyvät. Lintutorni ja laavu sekä kansallispuiston reitistöt saivat kiitosta kyselyssä. Kansallispuiston liikennejärjestelyt ovat tällä hetkellä puutteelliset ja varsinkin linja-autoliikenne häiritsee asutusta. Reitistöjä tulisi muuttaa siten, että kylän asutus rauhoittuisi liikenteeltä. Patikointireittejä tulisi korjata niin, että retkeilijät eivät kulkisi yksityisten mailla. Yksityisten maiden joutuminen Natura-alueiksi ja Naturaan liittyvä yleiskaavoitus eivät ole kaikkien maanomistajien mieleen. Tienäkymä voitaisiin parantaa yhtenäistämällä postilaatikkorivejä.

Yhdistys- ja yhteistoiminta

Moni kyläkyselyn vastaaja lupasi olla mukana kylän kehittämistyössä esim. talkoissa. Torron kylän yhteishenkeä kiiteltiin kyselyssä. Torro Seura ja Metsästysseura saivat kiitosta toiminnastaan. Tosin toivottiin, että toiminta ei saisi olla nurkkakuntaista ja että yhteistoiminnassa on parantamisen varaa.

Torro Seuralla on noin 174 jäsentä. Kyläkyselyssä toivottiin laajempaa osallistumista kyläseuran toimintaan. Torro Seura on perustettu 1998 ja sitä ennen kylällä toimi Torron Tennisseura vähän samaan tapaan kuin kyläseura.

Kylätoiminta on ollut vilkasta ja erilaiset tapahtumat saivat kiitosta osakseen. Uusia ideoita myös kaivattiin kyläkyselyssä esim. kesäjuhliin. Tiedotus kylän asioista on katkeilevaa. Tiedottamista on hoidettu ilmoitustauluilla, suullisesti ja lehti-ilmoituksilla sekä kotisivuilla. Kyläkokouksessa keskusteltiin tiedottamisen tehostamisesta esim. tiedotteilla ja kotisivujen kautta.

4. Kylän tulevaisuuden vaihtoehdot

Kylän nelikenttä

Kylän nelikenttään on koottu kyläkyselyssä kyläläisten esittämiä asioita (liite). Nelikenttää on täydennetty kyläkokouksissa. Nelikentässä tarkastellaan kylän sisäisiä heikkouksia ja vahvuuksia sekä kylän ulkoisia uhkia ja mahdollisuuksia. Näiden avulla on lähdetty kuvittelemaan tulevaisuuden kylää ja on valittu kylän tärkeimmät kehittämistä tarvitsevat ongelmat ja niistä johdetut tavoitteet.

Kylä tulevaisuudessa

Jos Torron asiat kehittyvät asukkaiden toivomalla tavalla, niin tulevaisuuden Torro voisi olla seuraavanlainen kylä:

Torro on idyllinen, rauhallinen ja turvallinen pieni kylä. Kylällä on vilkkaasti toimiva kyläyhteisö. Kylällä on asukkaita nykyistä enemmän ja uusia taloja on rakennettu kylälle. Asukkaiden keski-ikä on hieman laskenut uusien lapsiperheiden myötä. Kylän tonttitarjonta on monipuolista ja runsasta. Pienestä väestömäärän kasvusta ja uusista asukkaista huolimatta Torrolla on säilynyt hyvä henki ja naapuriapu toimii.

Torro on elämysmatkailukylä, jossa on luontomatkailuun keskittyneitä yrityksiä. Kansallispuiston ja kappelin kävijöiltä jää mukavasti markkoja Torrolle. Luontoturismi ei haittaa kylän elämää, koska liikenne ja reitistöt ohjaavat linja-autot ja retkeilijät pois kylän keskustasta ja yksityisten maanomistajien mailta. Lisääntyneestä luontomatkailusta huolimatta luonnonrauha on säilynyt kylällä. Kylää elävöittävät myös toimivat maatilat.

Torro on hyvien tieyhteyksien ja julkisten liikenneyhteyksien kylä. Tie ovat turvalliset ja hyvin hoidetut. Tievalaistusta on tullut kylätielle ja Forssa-Somero-tien risteykseen. Forssa-Somero-tien varressa on kevyen liikenteen reitti, joka palvelee sekä kyläläisiä että luontomatkailijoita. KEPA-auton tyyliset kuljetukset hoitavat kylän koululaisten ja vanhusten sekä muiden autottomien kulkutarpeita. Kylän matkailuyrityksen kahvio-ravintola palvelee kyläläisiä myös pienissä elintarvikehankinnoissa ja kokoontumistarpeissa.

Torron kylä on idyllisen siisti ja hyvin hoidettu. Kylämaisema on kaunis ja rauhallinen. Kappeli ja hautausmaa antavat kylälle persoonallisen leiman. Kirkonkellot soivat uusien talkoolaisten ansiosta. Kylähenki on entistä vahvempi ja kaikki kyläläiset toimivat yhteisten asioiden parissa. Yhteisten asioiden hoito on avointa ja rehellistä ja yhteistyö eri yhdistysten ja kunnan kanssa sujuu hyvin.

5. Kylän kehittämistavoitteet

Kylän ongelmat	Kylän tavoitteet
<p>1. Uudet asukkaat</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tonttitarjontaa ei varsinaisesti ole - Markkinointia ei tehdä 	<p>1. Tonttimarkkinointi</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tonttikartoituksen tekeminen - Markkinoinnin käynnistäminen
<p>2. Kansallispuisto ja kappeli</p> <ul style="list-style-type: none"> - Reitistöjen haitat maanomistajille - Liikenne ja parkkeeraus haittaavat - Luonto- ja kylämatkailun mahdollisuuksien hyödyntäminen - Kylähistorian hyödyntäminen 	<p>2. Kansallispuiston hyödyntäminen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Reitistöjen, liikenteen ja parkkeerauksen haittojen poistaminen - Metsähallituksen osallistuminen tienhoitokuluihin - Luonto- ja kylämatkailun kehittäminen ja kylähistorian tuotteistaminen
<p>3. Julkiset liikennepalvelut</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ammattikoululaisilla ja lukiolaisilla kulkuongelmia - KEPA-auton tulevaisuus? - Autottomien kulkuongelmat 	<p>3. Julkiset liikennepalvelut</p> <ul style="list-style-type: none"> - Opiskelijoiden ja lukiolaisten liikennepalvelut kuntoon - KEPA-auton säilyminen ja lisäpalvelut, esim. autottomille
<p>4. Liikuntapaikat</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uimapaikan ja luistelupaikan kunto ja pukukopin puuttuminen 	<p>4. Liikuntapaikat</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uimapaikan ja luistelupaikan kunnostaminen ja pukukopin tekeminen
<p>5. Metsästysseuran lahtivaja</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lahtivaja ei täytä EU-vaatimuksia 	<p>5. Metsästysseuran lahtivaja</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lahtivajan korjaus vastaamaan ohjeita
<p>6. Tieasiat</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kylätien kunto ja kunnossapito sekä liikenneturvallisuus - Valaistus puutteet - Risteysalueiden liikenneturvallisuus - Tienäkymät eivät ole kunnossa 	<p>6. Tieasiat</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kylätie ja sen kunnossapito kuntoon - Nopeusrajoitukset kylätielle ja Hai-pontielle - Valaistus kylätielle ja Forssa-Somero-tien risteykseen ja risteysen laajennus - Tienvarsien raivaus ja näkymien kunnostus
<p>7. Vesihuolto</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vesihuolto kylän reuna-alueilla 	<p>7. Vesihuolto reuna-alueilla</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vesihuollon laajennus reuna-alueille
<p>8. Yhteistoiminta</p>	<p>8. Yhteistoiminta</p>

<ul style="list-style-type: none"> - Tiedotus ei aina tavoita kaikkia - Osallistuminen voisi olla laajempaa - Yhdistysten yhteistyö - Kyläsuunnittelu- ja kyläohjelmatyön uudet työtavat 	<ul style="list-style-type: none"> - Tiedotuksen kehittäminen - Asukkaiden aktivointi toimintaan - Yhdistysten yhteistyön kehittäminen - Kyläsuunnittelu- ja kyläohjelmatyön Opettelu
--	---

6. Toimenpiteet

Toimenpiteet on esitetty tässä yleispiirteisesti. Jokainen toimenpide vaatii toteutuakseen yksityiskohtaisen suunnittelun, jolla selvitetään tarvittavat resurssit ja yhteistyökumppanit (esim. kunta, tielaitos yms). Jokainen toimenpide vaatii myös kylän asukkaiden sekä yhdistysten ja seurojen sitoutumista toteuttamiseen. Kaikki kyläläiset voivat olla mukana asioiden kehittelyssä ja toteuttamisessa oman mielenkiintonsa ja taitojensa mukaan. Ilman aktiivisia kyläläisiä toimenpiteet eivät toteudu. Torro Seura toimii toimenpiteiden toteuttamisen yleisenä eteenpäinviejänä ja linkkinä, joka kokoaa asioista kiinnostuneet asukkaat ja muut toimijat eri toimenpiteiden toteuttajaryhmiksi. Kyläläiset voivat ottaa yhteyttä Torro Seuraan sopiaukseen omasta osallistumisestaan eri asioiden toteuttamiseen.

Tonttimarkkinointi

Kartoitetaan kylän maanomistajien tontinmyyntihalukkuus ja kootaan myytävistä tonteista lista. Sovitaan Tammelan kyläohjelmassa kunnan maanhankinnasta eri kylien osalta ja yhteistyöstä tonttien markkinoimisesta uusille asukkaille, esim. internetin avulla.

Kansallispuiston ja kappelin hyödyntäminen

Kansallispuiston reitistöjä tulee parantaa siten, että kylän läpiajoliikenne rauhoittuu. Reitistöt ja liikenne erityisesti linja-autoliikenteen osalta on saatava toimimaan niin, että linja-autot jättävät ja ottavat retkeilijät samalta parkkipaikalta kyytiin. Metsähallitusta velvoitetaan osallistumaan kylätien ja muiden tienhoitokuntien teiden hoitokuluihin kansallispuiston käytön osalta. Edesautetaan luontomatkailuyrittäjyyden syntymistä kyläalueelle niin, että kansallispuistossa kävijöistä jäisi markkoja myös kylälle.

Kehitetään myös kylän muiden nähtävyyksien matkailullista hyödyntämistä. Kyläkappeli ja hautausmaat sekä maatalousmuseo ovat mielenkiintoisia nähtävyyksiä, joiden ympärille voidaan kehittää matkailutuotteita ja –paketteja. Kylähistoria on tärkeä lähde kylämatkailun kehittämisessä, minkä takia kylähistoriaa on tutkittava ja koottava siitä kirjallista materiaalia kylähistoriakirjan tekemistä varten. Yhteistyötä matkailun kehittämisessä voidaan tehdä muiden kylien ja matkailualan yritysten kanssa.

Julkiset liikennepalvelut

Parannetaan ammattioppilaitosten oppilaiden ja lukiolaisten kulkuyhteyksiä paremmilla aikatauluilla tai sitten järjestämällä KEPA-auton tyylistä kuljetusta. Viedään asiaa eteenpäin Tammelan kyläohjelman avulla. KEPA-auton nykyiset palvelut tulee säilyttää ja palvelutarjontaa tulee lisätä. Kaikkien autottomien kyläläisten asiointitarpeet tulee huomioida erilaisia vaihtoehtoja kehitettäessä.

Liikuntapaikat

Kunnostetaan Palolammin uimapaikkaa ja tehdään rannalle uimakoppi, joka toimii samalla talvella luistinten laittopaikkana. Kunnostetaan lammelle luistelupaikka.

Metsästysseuran lahtivaja

Metsästysseuran nykyinen lahtivaja ei täytä EU-vaatimuksia, joten nykyinen vaja on kunnostettava tai korvattava uudella.

Tieasiat

Laitetaan kylätie parempaan kuntoon ja tehostetaan kylätien hoitoa. Selvitetään Metsähallituksen osallistumista kylätien kunnostukseen ja hoitoon. Uudistetaan tieosuuskunnan maksuosuudet vastaamaan tämän päivän tien kohdistuvaa käyttörasitusta eri osakkaiden osalta. Kylätielle esitetään 50 km/h –nopeusrajoitusta ja Haipontielle 30 km/h. Kylätielle ja Forssa-Somero-tielle tulee saada valaistus ja risteysaluetta on levennettävä. Tienvarsia tulee raivata pensaista ja puista sekä tienvarsinäkymiä parantaa.

Vesihuolto

On selvittävät mahdollisuudet parantaa kylän reuna-alueiden vesihuoltoasioita.

Yhteistoiminta

Kehitetään kylän tiedottamista parantamalla ilmoitustauluja ja niiden hoitoa. Kokeillaan kylätiedotteiden jakelua ja kotisivujen lisäkäyttöä. Aktivoidaan asukkaita tiedottamisella mukaan kylätoimintaan. Kehitetään yhdistysten yhteistyötä ja yhteistyötä kunnan kanssa esim. Tammelan kyläohjelman avulla.

7. Kyläsuunnitelman seuranta ja päivitys

Kyläsuunnitelma päivitetään kerran vuodessa. Päivitys ajoitetaan kunnan talousarvion käsittelyyn niin, että päivitys tehdään alkusyksystä, jolloin pidetään kyläkokous, jossa päivitetty kyläsuunnitelma hyväksytään.

Torro Seura vastaa kyläsuunnitelman toteuttamisesta ja seurannasta sekä päivityksestä. Kyläseuran huolehtii eri asioiden eteenpäinviennistä, mutta se ei yksin ole ainoa asioiden toteuttaja. Toimenpiteiden toteuttaminen vaatii kyläläisten aktiivista osallistumista yhteisten asioiden kehittämiseen. Tavoitteena on, että eri asioista kiinnostuneet kyläläiset ottaisivat yhteyttä kyläseuran hallituksen jäseniin sopiakseen eri toimenpiteiden toteuttamisasioista ja omasta osallistumisestaan. Eri toimenpiteille voidaan valita vastuuhenkilöitä ja työryhmiä sekä hallituksen jäsenistä että muista kyläläisistä. Myös kylän eri seurat, yhdistykset ja yritykset voivat olla mukana asioiden toteuttamisessa. Osa asioista toteutetaan yhteistyössä muiden Tammelan kylien, kunnan ja muiden sidosryhmien kanssa.

Kyläsuunnitelma toimii Torro Seuran vuosittaisen toimintasuunnitelman pohjana. Kyläseuran toiminnassa pidetään esillä kyläsuunnitelman asioita niin, että kyläsuunnitelma on osa kylätoimintaa. Vuosittaisesta toimintakertomuksesta saadaan tietoja myös kyläsuunnitelman päivitykseen.

Vuosittain jaetaan päivitetty kyläsuunnitelma tai sen tiivistelmä kylän joka talouteen myös kesäasukkaille. Kylän eri seuroille ja yhdistyksille toimitetaan omat kappaleensa. Kunnan kyläasioiden yhteyshenkilölle, maaseutuasiamiehelle, toimitetaan vuosittain päivitetty versio

kyläsuunnitelmasta. Kylä osallistuu myös vuosittain kunnan kyläohjelman päivitykseen. Päivitetty kyläsuunnitelma on nähtävissä internetin kotisivuilla.

Ensimmäinen päivitysjankoha

Syksyllä 2002.

8. Toimenpiteiden toteutumisen seuranta

Tonttimarkkinointi

2005

Kylän myytävät tontit on kartoitettu, 1 kpl lisää

Osallistuttu Forssan Feeniks hallissa järjestettyyn Rakenna-Asu-Sisusta –messuille

2006

Yksi tontti myyty, kaksi jäljellä

2007

Kylän myynnissä olevat tontit kartoitettu, 2 kpl

2009

Kylän myynnissä olevat tontit kartoitettu, 3 kpl

Kansallispuiston ja kappelin hyödyntäminen

2005

- Tehty ja markkinoitu historiakirja ”Torro- kylä muutakin kuin suota”
- Haipponniityn ladon korjaus saatu valmiiksi
- Torron kyläkappelin peruskorjaus LounaPlussan avustuksella valmistunut

2006

- Uusi latukelkka hankittu yhdessä Tammelan kunnan kanssa v. 2005
- Haipponniityn laavun WC tekeillä ja uusittu latuverkoston siltoja
- Palolammi ruopataan keväällä 2006
- Kirkonkellojen soitto automatisoitu/Kappelitoimikunta

2007

- Haipponniityn laavun WC valmistunut
- Kyläkappelille rakennettu kellotapuli ja hankittu kello
- Palolammin ruoppaus siirtynyt vuodelle 2007

2009

- Haipponniityn laavulle tehty pöytälevy tapahatumien tarjoiluja varten.
- Palolammi ruopattu

Julkiset liikennepalvelut

2006

- Linja-autovuoroja ei kulje enää muita kuin kunnan ylläpitämä Peliittapirssi tiistaisin

2009

- Linja-autoja ei kulje, kirjastoauto käy joka toinen viikko

Liikuntapaikat

2006

- Talkoilla kunnostettu tenniskenttää

2007

- Tenniskentän pukukoppi on purettu homevaurioiden vuoksi
- Tenniskenttää kunnostettu talkoilla

Metsästysseuran toiminta

2006

Lahtivaja kunnostettu

2009

- Onkikilpailut 12.6.09 Haiponjärvellä

Tieasiat

2005

Suoritettu talkoilla tienvarsien raivaus, talkoisiin osallistui 22. hlöä
Tien suolaus on tehty vuosittain

2006

- Talkoilla tehty tienvierien siivous Someron rajalta Sukulan tienhaaraan
- Kylätien suolaus kesällä 2005 tehty
- Uusi tieyhteys avattu Sukulasta Forssaan

2009

- Tienvarsien siivous talkoilla, josta palkkiona Destia suolaa kylätien

Vesihuolto

2006

Uusia liittymiä 1 kpl

2008

Uusi liittymiä 1 kpl

Yhteistoiminta

2005

Kylälle ilmoitustaulu
Kotisivut päivitetty

Osallistutaan Letkun ja Portaan kanssa yhteiseen Härkätien teatteri näytelmään.
2006

- Kylälle ostettu uusi isompi ilmoitustaulu Letkulta

- Kotisivut päivitetty

- Osallistutaan Letkun ja Portaan kanssa yhteiseen Härkätien teatterinäytelmään

2007

- Kotisivut päivitetty

- Osallistuttu Letkun ja Portaan kanssa yhteiseen Härkätienteatteri näytelmään

2008

- Hiihtotapahtumat talvisin

- Osallistuttu Härkätien näytelmään

- Aloitettu kerran kuussa kokoontuva äiti-lapsi piiri

9. Kyläkokouksessa päätetyt uudet toimenpiteet

2005

Haipponnittyn laavulle WC

Palolammi ruopataan ja kunnostetaan

Hankitaan uusi latukelkka yhdessä Tammelan kunnan kanssa

2006

- Anotaan Tiepiiriltä uudelleen katuvaloja Torron risteykseen

2009

- Uusien kyläsivujen teko internetiin

- Mahdollisuuksien mukaan uuden tiedotustaulun tekeminen

10. Yhteystiedot 2009

Torro Seura ry:n johtokunnan jäsenet 2007:

- Pj. Ranttila, Margit, 040-5806101

- Vpj Mikko Holpainen 050 486 7981

- Siht Marja Hakala 040 8673 212

- Taloudenhoitaja Jenni Stenman 0500-536 804

- Muut jäsenet; Heikki Sohkanen, Tuula Honkanen, Merja Vanha-Pomppu, Leena Lohermaa

Metsästysseura Orava:

- Lohermaa Risto, puh.joht. 040-7221659

- Romu Juha, siht. 03-4350657

Diakoniaseura:

- Hakala Eija, puh.joht. 03-4350614

Torro Seuran kotisivu löytyy osoitteesta: <http://www.surffi.net/~torro/>

Kylän nelikenttä

Liite

<p>Kylän sisäiset heikkoudet</p> <ul style="list-style-type: none"> -Tonttimyynti -Kylätien kunnossapito -Tievalaistus -Tienvarret -Kevyen liikenteen väylät retkeilyyn ja asukkaiden tarpeisiin -Kääntymiskaistat -Kansallispuiston autoliikenne -Luontoretkeilyn haitat maanomistajille -Yksipuolinen elinkeinotoiminta -Postinjakelun eriarvoisuus -Lasten harrastustoiminta ja leikkipaikka -Nuorison kokoontumispaikka -Kokoontumistilat -Ilmoitustaulut -Uimapaikka -Ilmajohdot myrskyalttiita -Vesihuolto kylän reuna-alueilla -Opiskelijoiden julkiset kulkuyhteydet -Koulukuljetukset -Osallistuminen yhteisten asioiden hoitoon -Tiedotus kylän asioista -Tilapäisavun saanti 	<p>Kylän sisäiset vahvuudet</p> <ul style="list-style-type: none"> -Rauhallinen ja turvallinen asuinpaikka -Kaunis luonto -Ihmiset tuntevat toisensa -Naapuriapu -Uudet asukkaat -Nuoret asukkaat -Paljon nuorisoa -Kepa-palvelu -Koulukuljetukset -Kirjastoauto -Seurakuntatoiminta ja diakoniapiiri -Kappeli ja hautausmaa -Hautausmaan hoito -Kirkonkellojen soitto kesälauantaisin -Vesihuolto -Jätehuolto ja hyötyjätepiste -Puhelinyhteydet -Torronsuon kansallispuisto -Lintutorni ja laavu -Liikuntamahdollisuudet -Hiihtoreitti -Pitkospuut -Luonnossa liikkumismahdollisuudet -Tennis- ja lentopallokenttä -Hyvä yhteishenki -Yhteiset tilaisuudet -Metsästysseura -Torro Seura
<p>Kylän ulkoiset uhat</p> <ul style="list-style-type: none"> -Naturan liikenne -Naturan yleiskaavoitus 	<p>Kylän ulkoiset mahdollisuudet</p> <ul style="list-style-type: none"> -Uudet asukkaat -Tieyhteys Forssaan Sukulan kohdalta -Luontomatkailijat -Tammelan kyläohjelma -LounaPlussa ry:n hankerahoitus